

OZNÁMENIE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení
niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy
do roku 2040 s výhľadom do roku 2050

Tel.: +421 / 48 / 437 41 20

Fax: +421 / 48 / 423 04 09

E-mail: sazp@sazp.sk

IČO: 00626031

IBAN: SK37 8180 0000 0070 0038 9214

Obsah

I. Základné údaje o obstarávateľovi	4
1. Názov	4
2. Identifikačné číslo	4
3. Adresa sídla	4
4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa	4
5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente, a miesto na konzultácie	4
II. Základné údaje o strategickom dokumente	5
1. Názov	5
2. Charakter	5
3. Hlavné ciele	7
4. Obsah (osnova)	8
5. Uvažované variantné riešenia zohľadňujúce ciele a geografický rozmer strategického dokumentu ..	8
6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania	9
7. Vzťah k iným strategickým dokumentom	9
8. Orgán kompetentný na jeho prijatie	10
9. Druh schvaľovacieho dokumentu (napr. uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky, uznesenie vlády Slovenskej republiky, nariadenie)	10
III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia	10
1. Požiadavky na vstupy	10
2. Údaje o výstupoch	11
3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie	12
4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva	13
5. Vplyvy na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európsku sústavu chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.] vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie	13
6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu	13
7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice	13
IV. Dotknuté subjekty	14
1. Vymedzenie dotknutej verejnosti vrátane jej združení	14
2. Zoznam dotknutých subjektov	14
3. Dotknuté susedné štáty	15
V. Doplňujúce údaje	15

1. Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu)	15
2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu	15
VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia	15
VII. Potvrdenie správnosti údajov	15
1. Meno spracovateľa oznámenia	15
2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka	15

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Názov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

2. Identifikačné číslo

42181810

3. Adresa sídla

Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa:

Ing. Jozef Škultéty, CSc., poverený vykonávaním funkcie generálneho riaditeľa sekcie zmeny klímy a ochrany ovzdušia

Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

Tel.: 02/5956 2246

E-mail: jozef.skultety@enviro.gov.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente, a miesto na konzultácie

Údaje kontaktnej osoby: Ing. Jozef Škultéty, CSc., odbor globálnej ochrany ovzdušia, zmeny klímy a adaptácie

riaditeľ odboru globálnej ochrany ovzdušia, zmeny klímy a adaptácie

Tel.: 02/5956 2246

E-mail: jozef.skultety@enviro.gov.sk

Miesto na konzultácie: Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy do roku 2040 s výhľadom do roku 2050

2. Charakter

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy do roku 2040 s výhľadom do roku 2050 (ďalej len „NAS 2025“) je pripravovaná v súvislosti s požiadavkou uznesenia vlády SR č. 478/2018¹ (ďalej len „UV SR č. 478/2018“) predložiť na rokovanie vlády aktualizáciu stratégie s ohľadom na najnovšie vedecké poznatky v oblasti zmeny klímy do 31. decembra 2025 (úloha B3).

UV SR č. 478/2018 zo 17. októbra 2018 bod A., vláda SR schválila Stratégiu adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia² (ďalej len „NAS“), ktorej cieľom bolo zlepšiť pripravenosť Slovenska čeliť nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy, priniesť čo najširšiu informáciu o súčasných adaptačných procesoch na Slovensku, a na základe ich analýzy ustanoviť inštitucionálny rámec a koordinačný mechanizmus na zabezpečenie účinnej implementácie adaptačných opatrení na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach, ako aj zvýšiť celkovú informovanosť o tejto problematike. Jej schválenie predstavovalo posun oproti prvej NAS³, schválenej UV SR č. 148/2014⁴, ktorá bola prvým komplexnejším dokumentom v tejto oblasti, ktorý sa v čo najširšom rozsahu oblastí a sektorov snažil prepojiť scenáre a možné dôsledky zmeny klímy s návrhmi vhodných proaktívnych adaptačných opatrení. Časový horizont plnenia cieľov NAS bol definovaný do roku 2025 s výhľadom do roku 2030.

Na aktualizovanú NAS nadväzuje Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy⁵ (ďalej len „NAP“), ktorý sa svojimi úlohami zameriava na adaptačné opatrenia nie len na národnej, ale aj lokálnej úrovni. Tento dokument bol na základe úlohy – B.1 UV SR č. 478/2018 – schválený uznesením vlády SR č. 476/2021 z 31. augusta 2021⁶.

Príprava NAS 2025 je tiež reakciou na dosahovaný pokrok pri realizácii adaptačných opatrení a na skutočnosť, že adaptácia na zmenu klímy je kontinuálny proces vyžadujúci reflektovanie progresu sledovaného v rámci reportovacích povinností⁷. Sústreďí sa na nastavenie stratégie na celoštátnej úrovni tak, aby cesta k realizácii adaptačných opatrení bola prirodzenou súčasťou tvorby takých politík, kde zmena klímy je, a má byť, ich neoddeliteľnou súčasťou. Reaguje tak na skutočnosť, že napriek globálnym záväzkom, národným stratégiám zmena klímy nevykazuje žiadne známky spomalenia. Naďalej predstavuje najvýznamnejšie riziko pre ľudí, ekonomiky a prírodu. Preto je veľmi dôležité zabezpečiť, aby adaptačné opatrenia zostali účinné a aby sa zlepšili/prepracovali tak, aby reagovali na stupňujúce sa hrozby. V súlade so stratégiou EÚ v oblasti adaptácie by sa mal klásť dôraz na to, aby sa adaptácia stala inteligentnejšou, rýchlejšou a systémovejšou, a zároveň sa posilnili medzinárodné opatrenia v oblasti odolnosti voči zmene klímy.

S ohľadom na vyššie uvedené je, v časovom horizonte plnenia cieľov NAS do roku 2025, resp. výhľadovo do roku 2030, pripravovaná revízia a aktualizácia NAS, ktorá by mala:

¹ https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/478_2018.cleaned.pdf

² <https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/strategia-adaptacie-sr-zmenu-klimy-aktualizacia.pdf>

³ <https://www.minzp.sk/files/oblasti-politika-zmeny-klimy/nas-sr-2014.pdf>

⁴ https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/148_2014.cleaned.pdf

⁵ <https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/akcny-plan-implementaciu-nas.pdf>

⁶ https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/476_2021.cleaned.pdf

⁷ <https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/895>

- **splniť požiadavky definované úlohou B.3 UV SR č. 478/2018** zaväzujúcej k predloženiu takej stratégie, ktorá bude odpovedať na súčasné klimatické potreby s úzkou reflexiou nie len na národné sektorálne špecifiká, ale aj na lokálne podmienky,
- **zachovať kľúčové zásady NAS z roku 2018 a uprednostniť proaktívny prístup** zameraný na začlenenie štruktúrovaného rámca monitorovania a hodnotenia,
- **odrážať štyri hlavné ciele načrtnuté v stratégii EÚ v oblasti adaptácie⁸**, pričom by sa mal zamerať na to, aby sa adaptácia stala inteligentnejšou, rýchlejšou a systémovejšou, a na posilnenie medzinárodných opatrení v oblasti odolnosti voči zmene klímy,
- **sústrediť potreby na dlhodobejšie vízie**, ktoré by presahovali súčasný časový rámec (2025, resp. výhľadovo 2030), aby sa predvídali klimatické riziká a ich sociálno-ekonomické dôsledky do roku 2050, s výhľadom do roku 2100,
- **zabezpečiť zosúladenie so súčasnými a pripravovanými politikami a stratégiami EÚ, aby sa zabezpečila súdržnosť a synergia v adaptačnom úsilí**. NAS 2025 musí poskytnúť usmerňujúci rámec pre sektorové stratégie tak, aby proaktívne zohľadňovali dôsledky politik,
- **uznať a skonsolidovať do centralizovaného zdroja informácií existujúce množstvo národných politických dokumentov týkajúcich sa adaptácie na zmenu klímy, ktoré vypracovali rôzne ministerstvá (vrátane navrhovaných) a externé zainteresované strany, a zabezpečiť pokrytie všetkých snáh súvisiacich s adaptáciou**. Zabráni sa tým duplicitne úsilia a podporí sa súdržnosť medzi inštitúciami,
- **identifikovať a využiť synergie medzi národnými a subnárodnými adaptačnými opatreniami a politickými cieľmi v jednotlivých sektoroch a objasniť, do akej miery sú tieto ciele a opatrenia vzájomne prepojené**. Vychádza sa z poznania toho, že súčasné politické dokumenty prevažne vystupujú ako samostatné dokumenty. Potrebné je preto zlepšiť komunikáciu, ktorá zabezpečí vzájomné dopĺňanie, prelínanie, určovaní priorít a výmenu skúseností medzi obcami a sektormi v jednotlivých regiónoch,
- **poskytnúť lepšie usmernenie pre adaptačné stratégie na nižšej ako národnej úrovni**. Vychádzať sa pritom bude zo získaných poznatkov z analýzy hlavných nedostatkov v súčasných stratégiách,
- **zintenzívniť úsilie o zvýšenie informovanosti verejnosti a rozšíriť poznatky o adaptácii**. Tento aspekt je jedným zo šiestich kľúčových cieľov NAP. Konkrétny strategický dokument, ktorý by sa touto problematickou zaoberal absentuje,
- **riešiť identifikovanú absenciu analýzy zraniteľnosti a rizík súvisiacich s klímou v rôznych sektoroch**. Nezohľadnenie zraniteľnosti a riziká v oblasti klímy môže ohroziť ciele v oblasti energetiky a zmierňovania zmeny klímy⁹,
- **riešiť medzeru v chápaní zraniteľnosti a rizík súvisiacich s klímou v rôznych regiónoch** prostredníctvom zapojenia zainteresovaných strán a spoluprácu s miestnymi orgánmi s cieľom posúdiť regionálne nedostatky,
- **poskytnúť usmerňujúci rámec na stanovenie priorít pre začlenenie dodatočných opatrení/úloh do sektorov, ktoré majú v rámci súčasného NAP menej úloh alebo nemajú žiadne úlohy na vykonávanie**. Vzhľadom na to, že niektoré sektory, ako napríklad kultúrne dedičstvo, informačné a komunikačné technológie, riadenie rizík katastrof, civilná ochrana a kritická infraštruktúra, energetika, financie, priemysel a cestovný ruch, majú buď menej adaptačných úloh, alebo s nimi nie sú spojené žiadne úlohy, je potrebné stanoviť priority týchto sektorov v NAS 2025,
- **zdôrazniť dôležitosť a naliehavosť riešenia výraznej absencie doplnkových sektorových plánov pre odvetvia, ako je cestovný ruch a financie**,

⁸ <https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/eu-adaptation-policy/strategy>

⁹ EK (2023) PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE *Posúdenie návrhu aktualizovaného Národného energetického a klimatického plánu Slovenska* Sprievodný dokument - ODPORÚČANIE KOMISIE k návrhu aktualizovaného integrovaného národného energetického a klimatického plánu Slovenska na obdobie 2021 - 2030 a k súladu opatrení Slovenska s cieľom Únie v oblasti neutrality klímy a so zabezpečením pokroku v oblasti adaptácie. Prevzaté z: https://commission.europa.eu/publications/commission-recommendation-assessment-swd-and-factsheet-draft-updated-national-energy-and-climate-3_en

- **zaoberať sa nedostatkom politík zameraných na koordináciu, spoluprácu medzi sektormi.** Vzhľadom na rôznorodosť zainteresovaných strán zapojených do realizácie adaptačných opatrení je potrebné vytvoriť mechanizmy účinnej koordinácie, komunikácie a spolupráce medzi týmito subjektmi,
- **zamerať sa na vytvorenie mechanizmov monitorovania a podávania správ vo všetkých sektoroch, aby sa vyriešil súčasný nedostatok monitorovacích údajov.** V súčasnosti sa priamo nesleduje pokrok pri realizácii adaptačných opatrení a neexistuje prehľad o stave plnenia,
- **zlepšiť komunikáciu o prepojení medzi adaptačnými opatreniami a inými socioekonomickými a technickými opatreniami.** Mohlo by to zahŕňať napr. lepšie vyjadrenie vedľajších prínosov adaptačných opatrení,
- **zlepšiť zrozumiteľnosť a konkrétnosť implementačných úloh na zabezpečenie efektívnejšej implementácie budúceho akčného plánu,**
- **zahnúť analýzy hospodárskeho vplyvu s cieľom preukázať potenciálne účinky zmeny klímy na rôzne odvetvia.** Zahnutím napríklad historických údajov, odhadov poisťovní a príslušných štúdií môže NAS 2025 zdôrazniť naliehavosť adaptačných opatrení. Napríklad uvedenie konkrétnych číselných údajov o predpokladaných hospodárskych stratách v dôsledku udalostí súvisiacich s klímou môže zdôrazniť potrebu adaptačného úsilia,
- **uprednostniť odhad nedostatku finančných prostriedkov a investičných potrieb,** ktorý v súčasnosti chýba na vykonávanie adaptačných opatrení,
- **stanoviť priority za účelom zvýšenia účinnosti NAS 2025.**

NAS z roku 2018 bude revidovaná a aktualizovaná v takom rozsahu, aby sa vytvoril nový dokument NAS 2025, ktorý bude mať podobu rámcového, všeobecného a univerzálneho dokumentu umožňujúceho zabezpečenie plnenia dlhodobých vízií a súladu strategických cieľov v rámci jednotlivých riešených sektorov.

Zároveň NAS 2025 by mala disponovať aj nástrojmi na implementáciu a slúžila by ako zastrešujúci dokument, ktorý by sa kaskádovito premietal do regionálnych a miestnych adaptačných strategických dokumentov (na princípe systému územného plánovania). Vízia tvorby NAS 2025 smeruje k tvorbe a zavedeniu vhodného mechanizmu na prepojenie národných, sektorových, regionálnych a miestnych adaptačných plánov. Fyzické adaptačné opatrenia by sa vykonávali najmä na miestnej úrovni. Regionálnej samospráve sa odporúča, aby poskytovala odborné znalosti, údaje a finančnú podporu smerom k miestnej úrovni.

Z hľadiska charakteru strategického dokumentu, NAS 2025 predstavuje strategický dokument s celoštátnym dosahom pripravovaným pre oblasť životného prostredia podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“).

3. Hlavné ciele

Ciele novej NAS 2025 nadväzujú na ciele NAS z roku 2018, ktorých plnenie bolo plánované do roku 2025, resp. výhľadovo do roku 2030. Vo všeobecnosti je cieľom adaptácie zmierniť nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, znížiť zraniteľnosť a zvýšiť adaptívnu schopnosť prírodných a človekom vytvorených systémov voči aktuálnym, alebo očakávaným negatívnym dôsledkom zmeny klímy, a posilniť odolnosť celej spoločnosti aj zvyšovaním verejného povedomia v oblasti zmeny klímy a budovaním znalostnej základne pre účinnejšiu adaptáciu.

V Slovenskej republike sa, z hľadiska adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy podľa NAS, za kľúčové oblasti a sektory považujú: horninové prostredie a geológia, pôdne prostredie, prírodné prostredie a biodiverzita, vodný režim v krajine a vodné hospodárstvo, sídelné prostredie, zdravie obyvateľstva, poľnohospodárstvo, lesníctvo, doprava, cestovný ruch, priemysel, energetika a ďalšie

oblasti podnikania a oblasť manažovania rizík. Nová NAS 2025 poskytne riešenie v rámci každého tohto strategického sektora/oblasti vrátane ich očakávaných výsledkov a ukazovateľov na monitorovanie a hodnotenie ich vykonávania. Možnosti adaptácie na dosiahnutie konkrétnych cieľov v rámci jednotlivých sektorov budú vychádzať z najnovších poznatkov a uprednostňované budú riešenia založené na prírode a ekosystémoch. Výsledky a výstupy každého opatrenia budú prispievať k dosiahnutiu celkových cieľov NAS 2025.

4. Obsah (osnova)

Pri príprave NAS 2025 uvažuje s použitím nasledovnej osnovy:

1. Úvod
 - 1.1. Základné informácie o stratégii
 - 1.2. Kontext stratégie
 - 1.3. Zodpovedné orgány
 - 1.4. Cieľové skupiny
 - 1.5. Terminológia
2. Analytická časť
 - 2.1. Hodnotenie zmeny klímy a zraniteľnosti na základe najnovších vedeckých poznatkov
 - 2.2. Hodnotenie pokroku
 - 2.3. Vypracovanie scenára budúceho fungovania
 - 2.4. Zhrnutie kľúčových analýz
3. Strategická časť
 - 3.1. Hlavné zásady stratégie
 - 3.1.1. Sociálna a územná spravodlivosť pre spravodlivú budúcnosť
 - 3.1.2. Veda, vedomosti a spoločnosť v službách adaptácie
 - 3.1.3. Integrácia vo verejnom riadení
 - 3.1.4. Riešenie nežiaducich účinkov
 - 3.1.5. Koordinované, transparentné a účinné opatrenia
 - 3.2. Vízia a hlavné strategické smerovanie
 - 3.2.1. Intervenčná logika a hierarchia cieľov
 - 3.2.2. Vízia a strategické oblasti/sektory
 - 3.2.3. Strategické ciele
 - 3.3. Opis cieľov v rámci každej strategickej oblasti/sektora
 - 3.3.1. Opis špecifických cieľov a ich očakávaných vplyvov
 - 3.3.2. Prehľad možností adaptácie
 - 3.3.3. Výsledky a výstupy implementácie, ukazovatele
4. Implementačná časť - akčný plán
 - 4.1. Riadenie implementácie
 - 4.2. Plán implementácie
 - 4.3. Časový harmonogram implementácie
 - 4.4. Rozpočet a finančné zdroje
 - 4.5. Systém monitorovania a hodnotenia
5. Zhrnutie

5. Uvažované variantné riešenia zohľadňujúce ciele a geografický rozmer strategického dokumentu

NAS 2025 bude spracovaná v jednom variante riešenia.

Z hľadiska geografického rozmeru strategického dokumentu, NAS 2025 na ovplyvnenej geografickej oblasti a veľkosti dotknutej populácie nič nezmení, nakoľko sa jej vypracovaním nezmení územný rozsah účinkov a dotknutým územím ostane aj naďalej celé územie Slovenskej republiky.

6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

Vecný a časový harmonogram prípravy:

júl 2023 – august 2025

príprava čiastkových vstupov do revízie a aktualizácie NAS 2025 vrátane samotného návrhu NAS 2025

október 2024

zahájenie procesu podľa zákona predložením Oznámenia o strategickom dokumente

Vecný a časový harmonogram schvaľovania:

august 2025 – december 2025

predloženie NAS 2025 do interného a medzirezortného pripomienkového konania a schválenie vládou SR

7. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Vzhľadom k účelu a charakteru strategického dokumentu sa pri jeho spracovaní zohľadňujú najmä nasledovné kľúčové strategické dokumenty:

- Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 87/2019),
- Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody – H2ODNOTA JE VODA (schválený uznesením vlády SR č. 110/2018)
- Partnerská dohoda SR na roky 2021 – 2027 (uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 253/2022)
- Plán obnovy a odolnosti Slovenska (2021)
- Koncepcia vodnej politiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (uznesenie vlády SR č. 372/2022),
- Vodný plán Slovenska na roky 2022 – 2027 (uznesenie vlády SR č. 319/2022),
- Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 – 2027 (uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 94/2022),
- Národný lesnícky program Slovenskej republiky pre obdobie rokov 2025 – 2030 „LESY PRE SPOLOČNOSŤ“ (uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 143/2024), vrátane schváleného Akčného plánu Národného lesníckeho programu Slovenskej republiky pre obdobie rokov 2025 – 2030 „LESY PRE SPOLOČNOSŤ (745/2024)“,
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (uznesenie vlády SR č. 12/2014),
- Aktualizácia Programu starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024 a Akčný plán pre mokrade na roky 2019 – 2021,
- Prioritný akčný rámec (PAF) pre sústavu NATURA 2000 v Slovenskej republike vo Viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027,

- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (NEHAP V.) (uznesenie vlády SR č. 3/2019)
- Konceptia mestského rozvoja SR do roku 2030 (uznesenie vlády č. 5/2018)
- Návrh aktualizácie Národného energetického a klimatického plánu (NECP) na obdobie 2021 – 2030

8. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Orgánom kompetentným na prijatie strategického dokumentu je vláda Slovenskej republiky.

9. Druh schvaľovacieho dokumentu (napr. uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky, uznesenie vlády Slovenskej republiky, nariadenie)

Strategický dokument bude schválený formou uznesenia vlády Slovenskej republiky.

III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia

1. Požiadavky na vstupy

Základnými podkladmi potrebnými k príprave novej NAS 2025 sú:

- analýza pokroku dosiahnutého pri realizácii adaptačných opatrení v Slovenskej republike, ktorého vyhodnotenie bolo predložené na zasadnutie vlády SR a prijaté uznesením č. 110/2023¹⁰,
- výsledky projektu Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMÚ) „Vypracovanie komplexných scenárov (2030/2050) zmeny klímy so zameraním na zraniteľnosť vybraných sektorov vo väzbe na adaptačné opatrenia“,
- výsledky projektu pripraveného v rámci programu „Technical support instrument“ (TSI)¹¹:
 - správa o súčasnom stave politik a rámca riadenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy analyzujúca súčasný stav politik adaptácie na zmenu klímy a existujúci rámec riadenia adaptácie na zmenu klímy a mapujúca úlohy a kompetencie zainteresovaných strán. Kľúčové postavenie pri jej zostavení mali predchádzajúce a súčasné adaptačné politiky pozostávajúce zo strategických politických dokumentov medzi ktoré patrí NAS¹² (schválená vládou SR v roku 2014¹³), aktualizovaná NAS¹⁴ (schválená vládou SR v roku

¹⁰ <https://rokovania.gov.sk/RVL/Resolution/20733/1>

¹¹ https://reform-support.ec.europa.eu/supporting-reforms-slovakia-tsi-2022_en?prefLang=sk

¹² <https://www.minzp.sk/files/oblasti/politika-zmeny-klimy/nas-sr-2014.pdf>

¹³ https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/148_2014.cleaned.pdf

¹⁴ <https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/strategia-adaptacie-sr-zmenu-klimy-aktualizacia.pdf>

2018¹⁵) ako aj NAP¹⁶, ktorý bol vypracovaný pre účely implementácie NAS, a ktorý bol schválený vládou SR v roku 2021¹⁷,

- hodnotiaci správa o klimatických rizikách a zraniteľnosti identifikujúca potenciálne vplyvy zmeny klímy, riziká a zraniteľnosť na Slovensku na základe najnovších relevantných analýz a správ, ktoré odrážajú súčasný stav poznatkov klimatológie. Požiadavka na disponibilitu najnovších vedeckých poznatkov v oblasti zmeny klímy vrátane hodnotenia klimatických rizík a zraniteľnosti vyplýva z uznesenia vlády č. 110/2023 ako aj UV SR č. 478/2018,
- riešenia tematických oblastí tzv. „flagship“ medzi ktoré patrí aj adaptácia na zmenu klímy. Prínosy využitia TSI „flagship“ – adaptácia na zmenu klímy sa prejavia v NAS 2025 v podobe:
 - posilnenej pripravenosti a reakcii na riziko katastrof,
 - aktualizovanej a zlepšenej stratégie adaptácie na zmenu klímy, politického rámca a riadiacich štruktúr na regionálnej aj národnej úrovni,
 - lepšenej znalosti o adaptácii, hodnotenia klimatických rizík a stresového testovania,
 - implementovaných opatrení na prispôsobenie sa zmene klímy, ako sú riešenia založené na prírode blízkyh riešeniach.

Neopomenuteľným vstupom, zohľadňovaným pri zavádzaní adaptačných opatrení, resp. vytváraní novej NAS 2025, je medzinárodný kontext a potreba zabezpečenia súladu so záujmami zahraničnej politiky SR a záväzkami SR vyplývajúcimi z medzinárodného práva a medzinárodných zmlúv, ktorými je SR viazaná. Základným medzinárodnoprávnym nástrojom pre hľadanie globálnych riešení problematiky zmeny klímy je Rámcový dohovor OSN o zmene klímy¹⁸, Kjótsky protokol¹⁹ a Parížska dohoda²⁰.

2. Údaje o výstupoch

Výstupom bude strategický dokument, schválený vládou Slovenskej republiky. NAS 2025 poskytne riešenie prioritných zraniteľných miest na základe vstupných analýz a podkladov (pozri kap. III.1.) a návrh vízie, strategických a špecifických cieľov a adaptačných možností na viacerých úrovniach a v rámci každého strategického sektora/oblasti (pozri kap. II. 3.), vrátane ich očakávaných výsledkov a ukazovateľov na monitorovanie a hodnotenie ich vykonávania.

Synergický efekt vstupov a kompatibility výsledkov projektov, ktoré tvoria vstupné podklady k vypracovaniu NAS 2025 (pozri kap. III.1) prispejú k tvorbe kvalitnej novej NAS 2025, ktorá by mala:

- koordinovať vývoj odolný voči zmene klímy a zahŕňať analýzy súčasnej a budúcej zmeny klímy a posúdiť zraniteľnosť voči jej vplyvom a poskytne základ pre identifikáciu a stanovenie priorit možností prispôsobenia, implementáciu týchto možností a sledovanie pokroku a výsledkov,
- smerovať k zvýšeniu odolnosti ľudí, miest, ekosystémov a ekonomík voči nepriaznivým vplyvom zmeny klímy,
- pomôcť riadiť koordinovanú činnosť a viesť finančné toky k najvyšším prioritám prispôsobenia a odolnosti,

¹⁵ https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/478_2018.cleaned.pdf

¹⁶ <https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/akcny-plan-implementaciu-nas.pdf>

¹⁷ https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/476_2021.cleaned.pdf

¹⁸ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:21994A0207\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:21994A0207(02))

¹⁹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=LEGISSUM:kyoto_protocol ;

<https://www.enviroportal.sk/dokument/kjotsky-protokol>

²⁰ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:22016A1019\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:22016A1019(01))

- zaviesť systémy a kapacity potrebné na to, aby sa adaptácia stala integrálnou súčasťou plánovania rozvoja krajiny, rozhodovania a tvorby rozpočtov,
- zaviesť nepretržitý cyklus národných hodnotení, cielených opatrení, monitorovania a preskúmania, aby sa podporilo učenie sa a časom sa posilnila národná adaptačná reakcia v súlade so záväzkami SR podľa Parížskej dohody.

Nová NAS 2025 môže zásadným spôsobom napomôcť zvýšeniu adaptívnej kapacity a zníženiu klimatickej citlivosti na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

NAS z roku 2018 ako aj NAP boli posúdené v súlade s požiadavkami zákona. Z vykonaných hodnotení vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, v ktorom sa vyhodnotili záväzky SR vyplývajúce z politík, plánov, smerníc, stratégií, právnych predpisov relevantných z hľadiska predmetu posudzovania, porovnal sa vývoj s nulovým variantom, zväžil sa stav prostredia, využitia územia, trendy vývoja, únosnosť prostredia, strety záujmov, existujúce environmentálne problémy, význam očakávaných vplyvov na životné prostredie z hľadiska ich pravdepodobnosti, druhu, typu, časového pôsobenia a interakcií vyplýva, že neboli identifikované negatívne vplyvy, ktoré by mohli mať závažný vplyv na životné prostredie.

Stanovisko Ministerstva životného prostredia SR č. 432/2018-1.7/pl²¹, odporučilo prijatie NAS a stanovisko Ministerstva životného prostredia SR č. 4308/2021-1.7/al, 40441/2021-int.²² odporučilo schválenie NAP.

Napriek tomu, že nová NAS 2025 prejde úpravami a nadobudne všeobecný rozmer, zistenia o významnosti a charaktere vplyvov nová NAS 2025 zásadným spôsobom nezmení. Identifikované potreby a požiadavky vznesené k pripravovanej novej NAS 2025 (pozri kap. II.2.) poukazujú na zostavenie dokumentu prostredníctvom prevažne neštrukturálnych koncepcií²³ (netechnických), ktoré budú mať najmä nepriame, pozitívne vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia. Významné negatívne vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia sa nepredpokladajú. Ovplyvnené zložky prostredia budú korešpondovať so sektormi, na ktoré má NAS dosah. NAS 2025 bude zostavená tak, aby predstavovala komplexný materiál poskytujúci riešenia identifikovaných výziev, problémov súvisiacich s adaptáciou na zmenu klímy, nákladov a prínosov. Prostredníctvom definovania najmä politických, administratívnych, organizačných, informačných a finančných mechanizmov by sa mala zvýšiť efektívnosť plnenia cieľov. Má za účel eliminovať zistené nedostatky existujúcich schválených strategických dokumentov (NAS a NAP) ešte počas časového horizontu plnenia cieľov NAS do roku 2025,

²¹ <https://www.enviroportal.sk/eia/detail/strategia-adaptacie-slovenskej-republiky-na-nepriaznive-dosledky-zmeny>

²² <https://www.enviroportal.sk/eia/detail/akcny-plan-pre-implementaciu-strategie-adaptacie-sr-na-zmenu-klimy>

²³ Koncept vychádza z kategórií definovaných *Stratégiou adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky klímy – aktualizácia (2018)*:

- * „mierne“ neštrukturálne koncepcie, v rámci ktorých sa navrhujú a uplatňujú politiky a postupy, kontroly využívania pôdy, šírenie informácií a hospodárske stimuly na zníženie alebo prevenciu ohrozenia katastrofami. Vyžadujú si dôkladnejšie riadenie príslušných ľudských systémov.

Ďalšie typy konceptov:

- * „sivé/technické“ infraštruktúrne koncepcie, t.j. fyzické zásahy alebo stavebné opatrenia voči extrémnym javom s využitím inžinierskych služieb, na účely zvýšenia odolnosti budov a infraštruktúr, ktoré majú zásadný význam z hľadiska sociálneho a hospodárskeho blahobytu spoločnosti,
- * „zelené“ a „modré“ štrukturálne prístupy, ktoré prispievajú k zvýšeniu odolnosti ekosystémov, s cieľom zastaviť stratu biologickej rozmanitosti a degradáciu ekosystémov a obnoviť vodné cykly, súčasne využívajú funkcie a služby, ktoré poskytujú ekosystémy, na dosiahnutie nákladovo efektívnejšieho a niekedy vhodnejšieho riešenia prispôbenia sa ako keď sa opierajú iba o sivú infraštruktúru,

resp. výhľadovo do roku 2030 a nadefinovať dlhšie výhľadové ciele s ohľadom na najnovšie poznatky v riešenej oblasti.

Pripravovaná NAS 2025 by mala zabezpečiť, aby jej implementácia nebola len formálna, a to prídelením zodpovedností a finančných zdrojov, ktoré by pomohli pri implementácii. NAS 2025 bude disponovať nástrojmi na implementáciu a slúžila by ako zastrešujúci dokument, ktorý by sa kaskádovito premietal do regionálnych a miestnych adaptačných strategických dokumentov.

4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva

Účelom NAS je na zníženie rizík na zdravie obyvateľov následkom zmeny klímy a s tým sa spájajúcimi pozitívnymi vplyvmi na zdravie s dlhodobými účinkami. Riziká neboli identifikované²⁴. Nová NAS 2025 na tejto skutočnosti nič nezmení. Zvýšenie efektivity plnenia cieľov by malo prispieť k pozitívnym vplyvom na zdravie. Významné negatívne vplyvy ani riziká sa nepredpokladajú s ohľadom na navrhovaný spôsob spracovania novej NAS 2025.

5. Vplyvy na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európsku sústavu chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.] vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie

NAS je dokument všeobecného charakteru, ktorý bolo možné z hľadiska vplyvov na chránené územia možné vyhodnotiť len čiastočne, nakoľko vplyvy sú závislé na územnom priemete, prípadne technickom resp. technologickom riešení, čo však nebolo predmetom strategického dokumentu. Nová NAS 2025 na tejto skutočnosti nič nezmení. Významné negatívne vplyvy sa však nepredpokladajú, nakoľko nová NAS 2025 bude vychádzať z najnovších poznatkov s uprednostňovaním riešení založených na prírode a ekosystémoch.

6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu

Riziká súvisiace s uplatňovaním strategického dokumentu vo vzťahu k životnému prostrediu, príp. zdraviu sa neočakávajú. Naopak implementácia strategického dokumentu prispeje k eliminácii rizík spojených s nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy.

7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice

Vzhľadom na zameranie strategického dokumentu sa nepredpokladajú žiadne významné negatívne vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice.

²⁴ <https://www.enviroportal.sk/eia/detail/strategia-adaptacie-slovenskej-republiky-na-nepriaznive-dosledky-zmeny>

IV. Dotknuté subjekty

1. Vymedzenie dotknutej verejnosti vrátane jej združení

S ohľadom na charakter NAS 2025 a jej dosah, je dotknutou verejnosťou taká verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní.

Dotknutou verejnosťou sú tak všetci občania SR a subjekty, združenia a iniciatívy občanov, právnických a fyzických osôb pôsobiacich v SR, ktoré budú mať záujem zapojiť sa do procesu a participovať na príprave novej NAS 2025.

2. Zoznam dotknutých subjektov

Zoznam dotknutých ústredných orgánov štátnej správy:

Úrad vlády Slovenskej republiky,
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky,
Ministerstvo financií Slovenskej republiky,
Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky,
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky,
Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky,
Ministerstvo obrany Slovenskej republiky,
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky,
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky.
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky,
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky,
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,
Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky,
Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky,
Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky,
Ministerstvo cestovného ruchu a športu Slovenskej republiky.

Zoznam dotknutých orgánov:

Bratislavský samosprávny kraj
Trnavský samosprávny kraj
Trenčiansky samosprávny kraj
Banskobystrický samosprávny kraj
Nitriansky samosprávny kraj
Žilinský samosprávny kraj
Prešovský samosprávny kraj
Košícký samosprávny kraj
Združenie miest a obcí Slovenska
Únia miest Slovenska
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
Úrad verejného zdravotníctva
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR

3. Dotknuté susedné štáty

Prípravou a schválením strategického dokumentu nebudú negatívnymi vplyvmi dotknuté susedné štáty.

V. Doplnujúce údaje

1. Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu)

Predkladané oznámenie neobsahuje žiadne mapové ani iné grafické dokumentácie. Zameranie strategického dokumentu a jeho navrhovaný spôsob vypracovania obmedzuje použitie a generovanie mapových výstupov. Potenciálna mapová/grafická dokumentácia môže byť zameraná na ilustráciu informácií uvádzaných v analytickej časti dokumentu poukazujúcej napr. na aktuálne akútne a chronické klimatické ohrozenia na Slovensku²⁵.

2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu

NAS 2025 sa bude opierať, okrem materiálov uvedených v kap. III.1. tohto oznámenia o strategickom dokumente, aj o ďalšie materiály najmä strategického charakteru (viď kap. II.7).

VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia

V Banskej Bystrici, október 2024

VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Meno spracovateľa oznámenia

Mgr. Ľudmila Chovancová – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Ing. Andrea Saxová – Slovenská agentúra životného prostredia

2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka

Ing. Jozef Škultéty, CSc.
poverený vykonávaním funkcie
generálneho riaditeľa sekcie zmeny
klímy a ochrany ovzdušia

²⁵ <https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/895>